

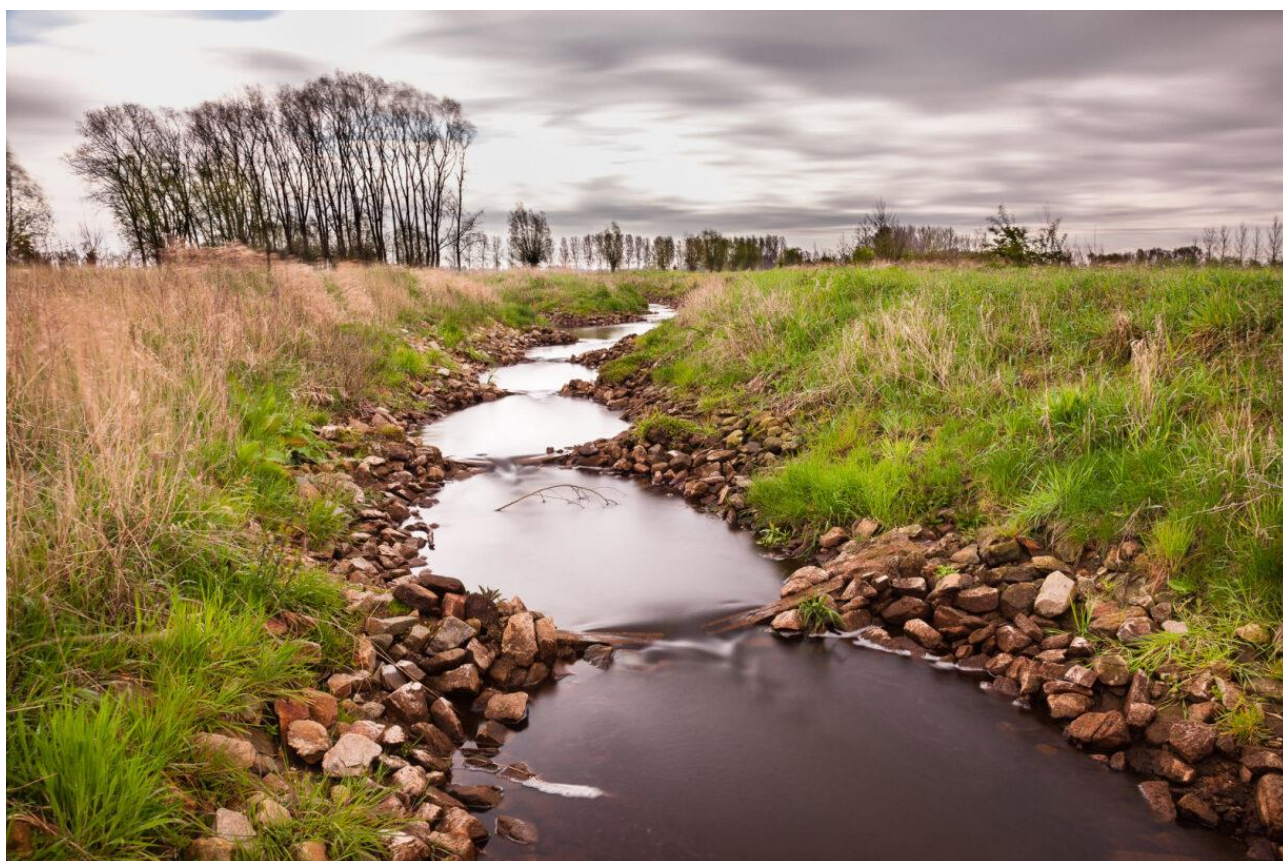

Gebiedsgerichte aanpak
Aa-dal Noord

Uitvoeringsagenda

*Opgaven per deelgebied
gebiedsgerichte aanpak Aa-dal Noord*

Maart 2023

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Deelgebieden	4
Deelgebied 0 – Plangebied overstijgend	6
Kenmerken van het gebied	6
Opgaven voor deelgebied 0.....	7
Op te pakken activiteiten met projectresultaat, producten en planning	10
Afbakening en Randvoorwaarden.....	12
Organisatie.....	13
Deelgebied 1 – Kasteel Eyckenlust	14
Kenmerken van het gebied	14
Projectopdracht.....	14
Deelgebied 2 – Blauwe Poort	16
Kenmerken van het gebied	16
Projectopdracht.....	16
Deelgebied 3 – 't Hurkske.....	17
Kenmerken van het gebied	17
Projectopdracht	17
Deelgebied 4 – Erp	18
Kenmerken van het gebied	18
Projectopdracht	18
Deelgebied 5 – Veghel e.o.....	19
Kenmerken van het gebied	19
Projectopdracht	19
Deelgebied 6 – Heeswijk Dinther	21
Kenmerken van het gebied	21
Projectopdracht.....	21
Deelgebied 7 – Kameren	25
Kenmerken van het gebied	25
Projectopdracht.....	26
Integraal plan	28

Inleiding

In en rondom het Aa-dal Noord gaat de komende jaren het een en ander veranderen. Samen met betrokkenen brengen we bodem, water en lucht in het gebied op orde. Dat is van belang voor de natuur, het landschap, de landbouw en de gezondheid van de mensen in het gebied.

Het Aa-dal Noord volgt de Aa vanaf Beek en Donk tot Middelrode. Het gebied wordt aan de zuidwestzijde begrensd door de Zuid-Willemsvaart en aan de noordoostzijde grofweg door de naast de Aa gelegen dorpen. Naast een prachtig beekdal, wordt het gebied gekenmerkt door zowel een rijke cultuurhistorie als een sterk agrarisch karakter. Je vindt er verschillende kastelen, historische gebouwen en allerlei typen boerderijen.

Maar het gebied staat onder druk. Het verdroogt, maar kan tegelijkertijd extreme piekbuien of langdurige regenval moeilijk verwerken, we zien er minder dieren- en plantensoorten, de bodem verarmt en de waterkwaliteit is onvoldoende. Uiteindelijk wordt zo de beschikbaarheid van schoon water, voedsel en energie onzeker en is het gebied extra gevoelig voor bijvoorbeeld droogte en extreme piekbuien.

Daarom moeten we maatregelen nemen die zorgen dat water, maar ook bodem en lucht, in en rondom het Aa-dal Noord op orde komen. We zoeken daarvoor naar slimme combinaties van oplossingen zodat niet alleen de natuur herstelt, maar er ook ruimte blijft voor landbouw en recreatie.

In september 2022 is de [verkenning](#) opgeleverd van de gebiedsgerichte aanpak Aa-dal Noord. Hierin staan de opgaven voor het gebied op een rij en is geconcludeerd om de gebiedsgerichte aanpak door te zetten en in samenhang aan de verschillende opgaven te werken. Conclusie was ook dat de vervolgstap is om in verschillende deelgebieden verder te werken aan de planuitwerking. Deze uitvoeringsagenda beschrijft op hoofdlijnen welke deelgebieden het betreft en hoe de aanpak per deelgebied eruit ziet.

Binnen de gebiedsgerichte aanpak Aa-dal Noord werken de volgende partijen samen: gemeente Bernheze, gemeente Laarbeek, gemeente Meierijstad, provincie Noord-Brabant, Waterschap Aa en Maas en ZLTO. Als agendalid zijn Brabants Particulier Grondbezit (BPG) en de Regio Noordoost Brabant (RNOB) aangesloten.

Deelgebieden

Binnen dit gebiedsproces werken we met de volgende zeven deelgebieden.

1. Kasteel Eyckelust
2. Blauwe Poort Fase 2
3. 't Hurkske
4. Erp
5. Ham Veghel - Veghel - Aa Broeken
6. Heeswijk-Dinther
7. Kameren

De planning per deelgebied verschilt. In een enkel gebied zijn we al vrij ver gevorderd met de planuitwerking van lopende (water)opgaven. In andere deelgebieden moeten we nog starten.

Feit is dat we in bijna alle deelgebieden werken aan opgaven met een deadline van 31 december 2027 (bijvoorbeeld KRW, EVZ, beekherstel¹). Gelet op de doorlooptijd van planuitwerking, vergunningprocedures en uitvoering is er geen ruimte in tijd om te wachten met het starten van de planuitwerking als we de deadline van willen halen.

In onderstaande tabel zijn de opgaven per deelgebied onderverdeeld in een resultaatsverplichting en inspanningsverplichting en is te lezen welke partner de kartrekker is.

Deelgebied	Opgaven Resultaatverplichting (deadline)	Opgaven Inspanningsverplichting	Trekker
Overstijgend		Recreatievisie, Monitoringsplan, Bossenstrategie, 10% groenblauwe dooradering.	Waterschap
Kasteel Eyckelust	Beekherstel EVZ/NNB KRW	Cultuurhistorie Landbouwtransitie	Waterschap
Blauwe Poort fase 2	Beekherstel EVZ/NNB KRW	Cultuurhistorie Landbouwtransitie	Waterschap
't Hurkske	EVZ/NNB	Landbouwtransitie	Gemeente Meierijstad

¹ KRW staat voor Kaderrichtlijn Water. Het is een Europese richtlijn die gaat over de kwaliteit van het oppervlaktewater en het grondwater. De lidstaten van de Europese Unie (EU) hebben deze richtlijn vastgesteld in 2000. De kwaliteit van al het water in Nederland moet in 2027 op orde zijn zodat het een goed leefgebied vormt voor de planten en dieren die er thuishoren.

EVZ staat voor Ecologische Verbindingszone. Deze zones verbinden natuurgebieden in het Natuurnetwerk Brabant, maar het netwerk en de verbindingen zijn nog niet compleet. In 2027 moet er een compleet en robuust netwerk liggen dat zoveel mogelijk op een natuurlijke wijze functioneert en klimaatbestendig is.

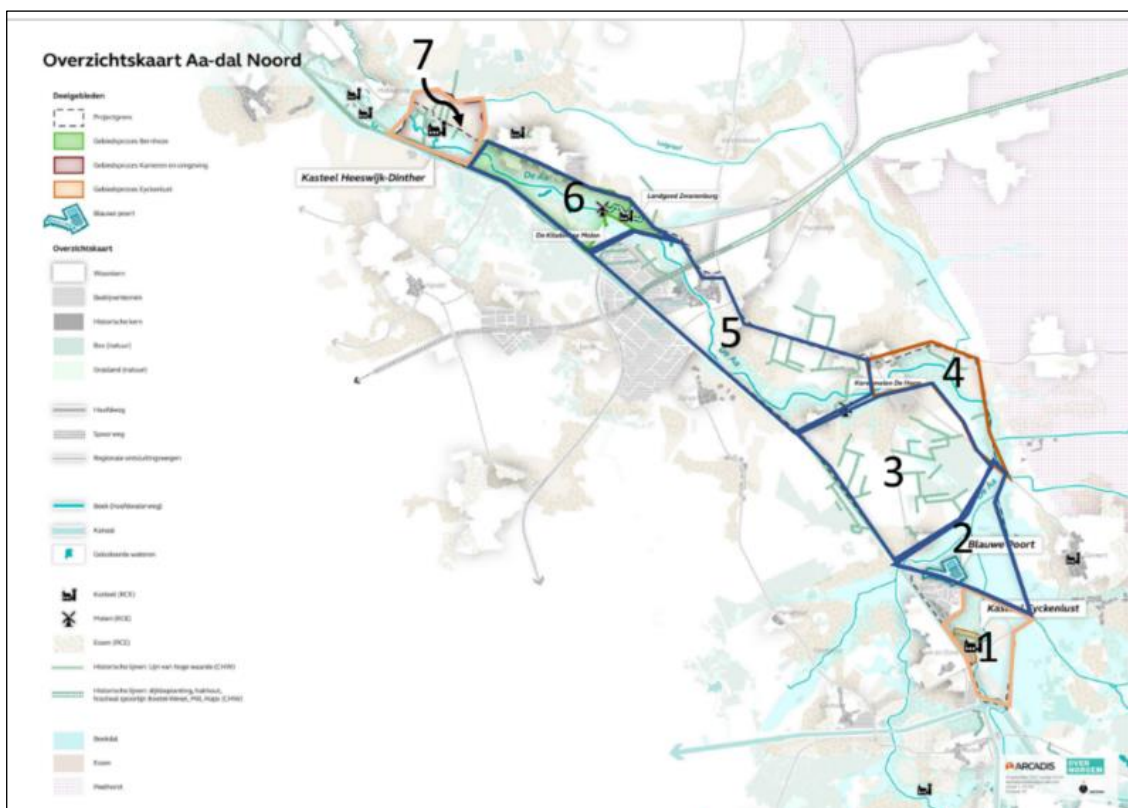
Beekherstel staat voor het zoveel mogelijk herstellen van de natuurlijke situatie van een beek.

Erp	Beekherstel EVZ/NNB KRW	Herontwikkeling sportpark Erp Landbouwtransitie	Gemeente Meierijstad, Waterschap
Ham - Veghel - Aa Broeken	Beekherstel, EVZ/NNB KRW	Landbouwtransitie	Waterschap Meierijstad
Heeswijk- Dinther	Beekherstel, EVZ/NNB KRW NVO ²	Landbouwtransitie	Waterschap, Gemeente Bernheze
Kameren	Beekherstel, EVZ/NNB KRW	Cultuurhistorie Landbouwtransitie	Gemeente Bernheze

Tabel 1. Samenvatting opgaven trekker en capaciteit per deelgebied

In de volgende paragrafen volgt per deelgebied een beknopte beschrijving van de aanpak. Er wordt onder meer ingegaan op de kenmerken van het gebied, de verschillende opgaven die er liggen, de te doorlopen stappen en het beoogde resultaat.

Afbeelding 1 - Gebied Aa-dal Noord met verdeling deelgebieden.

² NVO staat voor natuurvriendelijke oevers.

Deelgebied 0 – Plangebied overstijgend

In het gebied liggen verschillende opgaven die over alle deelgebieden heen spelen. Hierop wordt ingezoomd in deelgebied 0 dat het hele plangebied beslaat. Het gaat om recreatieve verbindingen, mobiliteit, waterhuishouding (peilen e.d.), etc. Deze opgaven houden niet opeens op bij een gemeentegrens of gebiedsgrens. Het overstijgende karakter van de opgaves vraagt om een eigen projectleider die zorgt dat de opgaves en thema's op een goede manier in de ontwerpprocessen van de andere deelgebieden landen.

Voor deelgebied 0 zetten we nog een keer goed op een rij welke opgaven moeten worden gehaald en welke uitgangspunten gelden voor de verdere planuitwerking in de zeven deelgebieden. Bovendien zijn er enkele thema's die een gebiedsoverstijgende uitwerking vragen. Het gaat dan bijvoorbeeld om recreatie, maar ook over hoe we meten en monitoren.

Kenmerken van het gebied

Deelgebied 0 is het volledige gebied van gebiedsgerichte aanpak Aa-dal Noord en volgt de Aa vanaf Beek en Donk tot Middelrode. Het gebied wordt aan de zuidwestzijde begrensd door de Zuid-Willemsvaart en aan de noordoostzijde grofweg door de naast de Aa gelegen dorpen. Deze grenzen zijn richtinggevend. De [klimaatonderlegger](#)³ kan als leidend principe worden gebruikt voor het maken keuzes op het gebied van ruimtelijke ordening.

Het gebied wordt gekenmerkt door zowel een rijke cultuurhistorie als een sterk agrarisch karakter. Door het gehele gebied komen verschillende kastelen en historische gebouwen voor en er lopen historische lijnen door het gebied. De agrarische landschapsstructuren worden ook gezien als waardevol cultureel erfgoed. Het agrarisch karakter van het gebied komt verschillend tot uiting, van intensieve veehouderijen en glastuinbouw tot meer extensieve ondernemingen met andere activiteiten op het terrein.

³ De Klimaatonderlegger voor Noord-Brabant is een gelaagde kaart die op basis van bodem, water en lucht inzicht geeft in het lokale klimaatsysteem. De kaart plaatst de kwetsbaarheid voor de klimaatthema's (droogte, hitte, wateroverlast en overstromingen) in een systeemcontext en beantwoordt de waarom-vraag achter klimaateffecten vanuit laaigeenschappen van natuurlijke (landschaps)systemen. Zo geeft de kaart de gebruiker inzicht in de beperkingen en kansen die het natuurlijke systeem biedt. Daarmee nodigt de Klimaatonderlegger uit tot het ontdekken van verbanden tussen de basislagen water, reliëf, bodem en atmosfeer enerzijds en de ruimtelijk functionele lagen groen, bebouwing, infrastructuur en grondgebruik anderzijds.

Afbeelding 2 - Deelgebied 0.

Opgaven voor deelgebied 0

Het hogere doel voor het Aa-dal Noord is om te komen tot een veilige en gezonde leefomgeving in 2050: een schone lucht, vitale bodem en goede waterkwaliteit, bestand tegen weersextremen zoals langdurige regenval, piekbuien, droogte en hitte, met voldoende uitlopmogelijkheden/recreatiemogelijkheden en een goede biodiversiteit. De gebiedsgerichte aanpak moet hieraan bijdragen. Concrete opgaven die binnen de gebiedsgerichte aanpak worden opgepakt zijn:

Europese Kaderrichtlijn Water (KRW)

Momenteel voldoet het beekdal van de Aa niet aan de eisen uit de KRW. Om een ecologisch goed functionerende beek te krijgen, moet zowel de inrichting van de beek worden aangepast als de waterkwaliteit worden verbeterd. Concrete opgaven voor Aa-dal Noord vanuit de KRW zijn:

1. Minimaal 50 meter extra ruimte voor de hele Aa in het plangebied om meer natuurlijke dynamiek en stroming te creëren. Gewenst is 100 meter extra ruimte voor de Aa, zodat er een klimaatrobuuste beek kan worden gerealiseerd (besluit dagelijks bestuur Aa en Maas).

2. De Aa en een aantal zijwaterlopen moeten toegankelijk zijn voor vissen (via vrij verval of vispassages bij stuwen). Tevens dient circa 150 meter natuurvriendelijke over (NVO) langs de Biezenloop te worden gerealiseerd binnen dit projectgebied.
3. Uitgangspunt is dat de concentraties van nutriënten (fosfor (P) en stikstof (N)) en gewasbeschermingsmiddelen in grond- en oppervlaktewaterlichamen voldoen aan wettelijke normen in 2027 (norm is voor P 0,11 mg/l en voor N 2,3 mg/l in de Aa). Ook zink (7,8 µg/l), ammonium (norm afhankelijk van zuurgraad en temperatuur) en bestrijdingsmiddelen overschrijden de normen. De gebiedsgerichte aanpak Aa-dal Noord is niet verantwoordelijk voor het bereiken van de normen voor waterkwaliteit in de Aa, omdat je daarvoor afhankelijk bent van bronnen bovenstrooms die buiten dit gebied liggen. De gebiedsgerichte aanpak Aa-dal Noord is wel verantwoordelijk om het aandeel van de overschrijding van de normen dat veroorzaakt wordt binnen het gebied zelf aan te pakken. Dit aandeel is in de tabel hieronder grof in beeld gebracht voor N en P.

Parameter	Totaal benodigde reductie-opgave hele stroomgebied (ton/jaar)	Reductie opgave landbouw in stroomgebied	
		In ton/jaar voor het hele stroomgebied	In kg/ha landbouwgrond in het stroomgebied
N (stikstof)	138	4,37	1,51
P (fosfor)	22	0,34	0,12

Dus ter verduidelijking: de totale reductie-opgave voor de Aa in het plangebied voor fosfor is 22 ton per jaar. Zoveel moet er dus minder in het oppervlaktewater komen om de norm te halen. Van die 22 ton is slechts 0,34 ton per jaar afkomstig vanuit de landbouw in het plangebied zelf. De resterende ruim 21 ton moeten worden gevonden in maatregelen bovenstrooms van het plangebied en bij de rioolwaterzuiveringsinstallaties.

Overige wateropgaven

4. Vanuit het Grondwaterconvenant geldt als doelstelling om in beekdalen zoals Aa-dal Noord de gemiddelde grondwaterstand in het voorjaar te verhogen met minimaal 10cm in heel het plangebied. Daarop is in het nieuwe (concept) bestuursakkoord van Aa en Maas afgesproken om de ambitie nog iets te verhogen namelijk om in de beekdalen naar 10 tot 15cm grondwaterstijging te streven.
5. Voor wateroverlast liggen normen vast in de Interim Omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant. Er is hierbij onderscheid gemaakt naar typen gebieden en typen grondgebruik; bebouwd gebied heeft een hogere beschermingsnorm dan landbouwgebied of natuur. Hierbij wordt gekeken welke mogelijkheden voor waterberging er zijn in het beekdal van de Aa.
6. Op enkele locaties in het plangebied is daarnaast het risico op wateroverlast groter dan toegestaan volgens de normen als gesteld in de Interim Omgevingsverordening Brabant10. In extreme situaties met veel neerslag ontstaan grote overstromingsproblemen rondom de Aa (zie overstromingsdiepten bij middelgrote kans op overstromingen op bovenstaande kaart), en

wordt nog te veel piekwater afgevoerd naar 's-Hertogenbosch. Er is nog een waterbergingsopgave van 36 miljoen m³ (HOWABO 2.0). Bij de verdere planuitwerking voor het gehele projectgebied Aa-dal Noord wordt bekeken welke extra ruimte gewenst en mogelijk is voor de berging van water om de druk langs de Aa en op 's-Hertogenbosch te verminderen.

Natuuropgaven

7. Realisatie van een ecologische verbindingszone van gemiddeld 25 meter breed langs de Aa en de Boerdonkse Aa.
8. Realisatie van het NatuurNetwerk Brabant (NNB) binnen de begrenzing van het gebied (zoals 't Hurkske).
9. Bijdragen aan het oplossen van de stikstofproblematiek in Noord-Brabant. Binnen het plangebied liggen geen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Vanuit de bredere problematiek in Noord-Brabant ligt er mogelijk wel een opgave voor gebiedsgerichte aanpak Aa-dal Noord. In de Startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) van het Rijk, uit juni 2022, is het richtinggevende emissiereductiedoel voor NH₃ voor provincie Noord-Brabant van 46,3% (6.957 ton) opgenomen. Om ook het Aa-dal aan de provinciale opgave voor stikstofreductie bij te laten dragen, streven (inspanningsverplichting) we naar een reductie van 12% voor het hele Aa-dal, afgeleid uit ditzelfde document.
10. Vanuit het Nationaal Programma Landelijk Gebied wordt de opgave geformuleerd om uiterlijk in 2050 minimaal 10% van het landelijk gebied (exclusief bebouwd gebied en exclusief natuurnetwerk Nederland) in te richten voor groenblauwe dooradering. In de Uitvoeringsagenda Natuur van de Provincie Noord-Brabant is als doelstelling opgenomen dit uiterlijk in 2030 te realiseren.

Landbouwdoelstellingen

11. We streven naar een optimale voedselproductie op een manier die ecologisch verantwoord en economisch volhoudbaar is, voldoet aan wettelijke eisen en we zoveel als mogelijk aansluiting zoeken bij een vastgestelde omgevingsvisie. Dit leidt tot een transitie die via verschillende transitiepaden vorm moet kunnen krijgen.

Overige doelstellingen

12. Vergroten van de recreatieve mogelijkheden in het gebied (bijvoorbeeld een wandelroute langs de Aa).
13. Behouden, herstellen, herbouwen en beleefbaar maken van de cultuurhistorische elementen van het gebied waar mogelijk.
14. Doelstelling is om uiterlijk in 2030 13.000 ha nieuw bos te realiseren in Noord-Brabant. Er ligt geen harde opgave voor Aa-dal Noord. Het betreft een meekoppelkans.

Resultaatsverplichting versus inspanningsverplichting

Resultaatsverplichting

De opgave moet voor een bepaalde datum zijn gerealiseerd. De opgave is in omvang concreet/SMART. Er is budget beschikbaar om de opgave uit te werken en te realiseren. Inbrenger van de opgave heeft tijd en capaciteit van zijn/haar organisatie geregeld voor een goede planuitwerking en daaropvolgende fasen. Voor alle opgaven binnen de gebiedsgerichte aanpak Aa-dal Noord geldt voor de opgaven onder het kopje **Water** een resultaatsverplichting.

Inspanningsverplichting

De opgave biedt kansen voor verbetering van bijvoorbeeld de leefbaarheid, biodiversiteit, toekomstbestendigheid van de agrarische sector maar is (nog) niet concreet/SMART. Er is wel budget beschikbaar om de opgave concreet te maken. Inbrenger van de opgave heeft tijd en capaciteit van zijn/haar organisatie geregeld voor een goede inhoudelijke bijdrage aan het gebiedsproces om opgaven concreet te maken en met elkaar te verbinden. Voor alle opgaven behalve **Water** binnen de gebiedsgerichte aanpak Aa-dal Noord geldt een inspanningsverplichting.

Op te pakken activiteiten met projectresultaat, producten en planning

De deelgebied overstijgende activiteiten die we nu op gaan pakken zijn:

- Opstellen notitie met doelstellingen en uitgangspunten.
- Opstellen communicatie- en participatieplan.
- Opstellen notitie over meten en monitoren van de doelen van deze gebiedsgerichte aanpak.
- Maken kaart recreatie, inclusief beleving cultuurhistorie.
- Maken van afspraken ter ondersteuning bij besluitvorming.

Notitie/kaart met opgaven en uitgangspunten

Hierboven zijn de belangrijkste opgaven voor het hele gebied al op een rij gezet. Waar nodig vullen we die nog aan, of proberen we die nog concreter te maken. De opgave per deelgebied is niet voor alle onderwerpen hierna uitgeschreven. In dat geval is de generieke opgave van toepassing zoals hierboven voor deelgebied 0 is verwoord.

Daarnaast worden uitgangspunten/beelden geformuleerd/gevisualiseerd die in de deelprojecten kunnen worden toegepast. Dit gaat om het concreet maken van 'hoog-over uitgangspunten' zoals 'Bodem en Water sturend': wat betekent dit voor de verschillende deelgebieden? Maar het gaat ook om meer praktische uitgangspunten, bijvoorbeeld ten aanzien van hydrologie verbeeld in voorbeeld-dwarsprofielen voor een Aa-dal van 100 meter breed. Dit om te voorkomen dat er in ieder deelgebied afzonderlijk moet worden nagedacht over bijvoorbeeld de debieten waar je rekening mee moet houden, de eisen die worden gesteld vanuit beheer en onderhoud, uitgangspunten ten aanzien van beschadwing van de beek, etc.

Waterschap Aa en Maas neemt initiatief voor deze notitie/verbeelding. Het is de planning de notitie voor de zomervakantie 2023 op te leveren, zodat deze kan worden geagendeerd voor het stuurgroepoverleg van juni/juli 2023.

Communicatie- en participatieplan

Het is wenselijk om voor het hele plangebied na te denken over de hoofdlijn van de gewenste communicatie en participatie met stakeholders en de algemene boodschap die we willen afgeven. Willen we de verkenning voor deze GGA op internet delen? Hoe informeren we Gemeenteraden, Algemeen Bestuur, achterban? Communiceren we over het totale plan of per deelgebied. Op welke manier kan de streek participeren? Dit werken we uit in een communicatie- en participatieplan voor het totale gebied. Dit plan zal vervolgens per deelgebied verder uitgewerkt worden. Waterschap Aa en Maas neemt initiatief om, met de andere partners uit de projectgroep, dit plan op te stellen. Het is de planning dit plan juni 2023 af te ronden en daarna ter informatie aan de stuurgroep voor te leggen.

Notitie over monitoring

Via deze GGA willen we opgaven realiseren ten aanzien van onder meer waterkwaliteit en -kwantiteit. Om te bepalen of de maatregelen die we treffen ook daadwerkelijk bijdragen aan het doelbereik moet hieraan gemeten kunnen worden. Hiervoor is het gewenst om al bij de start van het project een notitie over monitoring te maken. In deze notitie wordt uitgewerkt wat er nu al gemeten wordt, waar en hoe vaak dat gebeurt, of er voldoende bekend is over de 0-situatie. Vervolgens zal, met mogelijke te treffen maatregelen in het achterhoofd, een plan gemaakt moeten worden over waar eventueel welke aanvullende metingen moeten worden verricht om goede uitspraken te kunnen doen over effectiviteit van maatregelen.

Waterschap Aa en Maas neemt hiervoor initiatief. Het is de planning deze notitie in de eerste helft van 2023 op te stellen.

Waterkwaliteitsopgave

Om te voldoen aan de normen voor waterkwaliteit moet én de kwaliteit van het water dat bij Helmond het GGA-gebied instroomt verbeteren, én er moet voor gezorgd worden dat er minder vervuilende stoffen vanuit het GGA-gebied zelf in het oppervlaktewater terecht komen. Op de kwaliteit van het instromende water bij Helmond hebben we in deze GGA geen invloed. De opgave voor deze GGA is om ervoor te zorgen dat we het aandeel van de normoverschrijdingen die in het gebied zelf worden veroorzaakt aanpakken. Bij de doelstellingen is grof gekwantificeerd hoe groot die opgave is. Er is een nadere analyse nodig van wat dit betekent voor de verschillende deelgebieden: hoe ontwikkelt de waterkwaliteit zich in de afgelopen jaren? Er zijn verschillende generieke maatregelen genomen gericht op verbetering van de waterkwaliteit, zoals rond de mestwetgeving en bufferstroken van 1, 3 of 5 meter langs waterlopen. Wat zou er nog aanvullend nodig zijn om de waterkwaliteit te verbeteren? Waterschap Aa en Maas neemt initiatief voor (uitbesteding van) deze analyse van de waterkwaliteit. Dit leidt tot een notitie die zicht biedt op welke maatregelen gericht op de waterkwaliteit aanvullend nodig zijn, of een onderbouwing waarom geen aanvullende maatregelen nodig zijn. Het is de planning deze notitie in de eerste helft van 2023 op te stellen.

Kaart recreatie incl. beleving cultuurhistorie

In het GGA-gebied willen we de recreatieve mogelijkheden vergroten en de beleving van cultuurhistorische kenmerken zoals de kastelen en landgoederen te verbeteren. Keuzes over

wandelroutes, (snel)fietspaden, verbindingen tussen kastelen, etc. gaan over de deelgebiedsgrenzen heen. Om binnen de deelgebieden scherp te hebben hoe we recreatie en de beleving van cultuurhistorie mee kunnen nemen, is een schets over de deelgebieden heen nodig. Hiervoor richten we een werkgroep in die in de eerste helft van 2023 uitwerkt hoe we recreatie en de beleving van cultuurhistorie in de GGA Aa-dal Noord willen versterken. Verdere uitwerking van deze plannen (bijvoorbeeld de precieze ligging van een recreatieve verbinding) vindt plaats per deelgebied.

Waterschap Aa en Maas neemt initiatief voor het instellen van deze werkgroep, waar in ieder geval de drie gemeenten aan deelnemen. Andere potentiële stakeholders voor deze werkgroep zijn Stichting Brabantse Aa, lokale Heemkundekringen, VVV's, fietsersbond etc.

Maken van afspraken ter ondersteuning bij besluitvorming inzake wensen projectgebied

In deelgebied Heeswijk-Dinther bestaat bij de grondeigenaren in het gebied veel bereidheid om mee te werken aan de GGA-doelstellingen voor het gebied. Hierbij geven ze echter ook aan eigen wensen te hebben die ze graag ingevuld zouden zien. Die wensen gaan bijvoorbeeld over andere verdienmodellen zoals het realiseren van zonnevelden of het aanbieden van zorg, maar ook over de realisatie van één of meer woningen op het erf. Sommige wensen passen prima in het gebied. Andere schuren met bestaand beleid in de Interim Omgevingsverordening van de provincie of Bestemmings-/Omgevingsplannen van gemeenten. Het is van belang om vanuit het brede plaatje een afweging te maken of zo'n wens wel of niet gehonoreerd kan worden. Een algemeen afwegingskader voor wensen lijkt ons inmiddels niet reëel omdat iedere zaak uniek is. Wel willen gemeenten, provincie en het waterschap initiatiefnemer ondersteunen bij het maken afwegingen om tot een keuze te komen. Daarvoor is onder meer het Ondersteuningsnetwerk in het leven geroepen. Wensen kunnen als casus worden voorgelegd waar dan het gesprek over gevoerd wordt of ze mogelijk zijn: wat wordt bijgedragen aan de doelen in het gebied, wat is daarin 'extra' ten opzichte van wat je normaal mag verwachten, hoe beperk je eventuele negatieve effecten van zo'n wens, etc. De gemeenten hebben bij dit soort casussen de 'lead'.

Overigens is de stuurgroep niet de plek waar RO-keuzes over die casussen worden gemaakt. Dit gebeurt door het bevoegd gezag (veelal de gemeenten en provincie). In de stuurgroep kunnen we wel bespreken tegen welk type casussen we bij het realiseren van onze doelen aanlopen, waar het botst en hoe we vanuit het grotere plaatje denken dat het opgelost zou kunnen worden. Hierbij hebben we de hele instrumentenkoffer voorhanden en zijn er wellicht ook alternatieven denkbaar om het voor een ondernemer voldoende aantrekkelijk te maken om mee te willen werken.

Afspraken over de werkwijze zijn met provincie, waterschap en gemeenten gemaakt. Er volgt geen apart product meer.

Afbakening en Randvoorwaarden

Deelgebied 0 beslaat het hele gebied van GGA Aa-dal Noord. De begrenzing zoals we die hebben opgenomen is daarbij niet hard. Als het helpt om buiten de grenzen te kijken (bijvoorbeeld voor logische recreatieve verbindingen), dan overwegen we dit.

Organisatie

Overkoepelend over de deelgebieden heen blijven we werken met een ambtelijke werkgroep en een stuurgroep met afgevaardigden van elke gebiedspartners, zoals dat in de verkenningsfase ook het geval was. Als trekker van deze gebiedsgerichte aanpak neemt waterschap Aa en Maas de organisatie hiervan voor haar rekening.

Deelgebied 1 – Kasteel Eyckenlust

Kartrekker: Gemeente Laarbeek

Kenmerken van het gebied

Deelgebied 1 betreft de directe omgeving van het monumentale kasteel en landgoed Eyckenlust. In het gebied zijn veel cultuurhistorische waarden aanwezig. De Aa is een kenmerkend element in het landschap, er is veel agrarische activiteit en er lopen een aantal belangrijke wegen door het gebied. Dwars door het gebied loopt een intensief gebruikte provinciale weg (N615) waarbij de brug over de Zuid-Willemsvaart regelmatig een knelpunt vormt.

Projectopdracht

Water

Door het plangebied loopt de Aa.

- 3,6 km beekherstel R20 Verweven, gerealiseerd voor eind 2027.
- Waterkwaliteit moet eind 2027 voldoen aan normen waarbij we binnen het projectgebied niet op alle bronnen invloed hebben.
- Streven naar verhogen voorjaarsgrondwaterstand met 10 tot 15 cm.
- Langs de gehele Aa is behoefte aan extra waterberging. Hoeveel is nog nader te bepalen.

In het plangebied zijn geen knelpunten bekend op het gebied van wateroverlast (bij bijvoorbeeld hevige regenval).

Klimaat

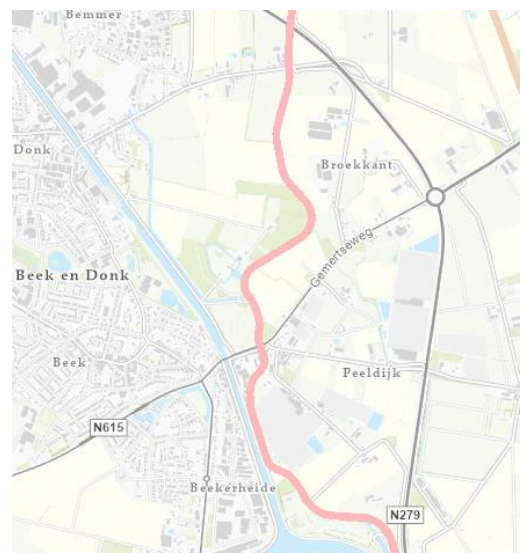
- Duurzame aanleg van voorzieningen.
- Onderzoek waterkracht bij stuw.
- Kleinschalige mogelijkheden voor opwek van duurzame energie.

Agrarisch toekomstperspectief:

- Behouden verdienmodel voor met name landgoed, behoud pachtgronden en pachtinkomsten.
- Verduurzamen landbouw/agrarisch grondgebruik met aandacht voor circulariteit.

Afbeelding 3 - Begrenzing deelgebied 1

Afbeelding 4 - Opgave beekherstel

Cultuurhistorie

- Instandhouding en verduurzaming van het landgoed (onderzoeken bouw woningen als financiële drager voor het landgoed).
- Versterken landgoed karakter (laanstructuur behouden en versterken).
- Toekomstbestendige dam/brug dat past bij het karakter van het landgoed.
- Historische connectie Groene Long/Eyckenlust versterken.

Recreatie

- Versterken recreatieve structuren en beleefbaarheid erfgoed.

Gezondheid

- Zorg eventueel als financiële drager voor instandhouding landgoed (gekoppeld aan inclusiviteit).
- Vitaliteit van omwonenden Beek en Donk stimuleren/faciliteren in het gebied.

Circulariteit

- Bij uitvoeringsmaatregelen aandacht voor herbruikbaarheid/recyclerbaarheid van materialen/voorzieningen die worden aangelegd.

Mobiliteit

- Snelfietsroute Gemert-Eindhoven (planuitwerking verantwoordelijkheid van provincie/gemeente, uitkomsten wel inpassen in deze gebiedsgerichte aanpak).
- Betrekken ontwikkelingen m.b.t. knelpunt rondom brug over Zuid-Willemsvaart (N615) (oplossen knelpunt verantwoordelijk provincie/gemeente).
- Aanvullende verbinding voor langzaam verkeer vanaf de Groene Long naar Eyckenlust.

Deelgebied 2 – Blauwe Poort

Kartrekker: waterschap Aa en Maas

Kenmerken van het gebied

Deelgebied 2 betreft het gebied rondom de in het verleden gerealiseerde waterberging en waterhouderij van de Blauwe Poort. Het beekherstel langs de Aa, Boerdonkse Aa en Snelle Loop wordt door het waterschap opgepakt onder de naam Blauwe Poort fase 2. Het definitief ontwerp is bijna afgerond en in 2023 start de Projectplan Waterwet procedure.

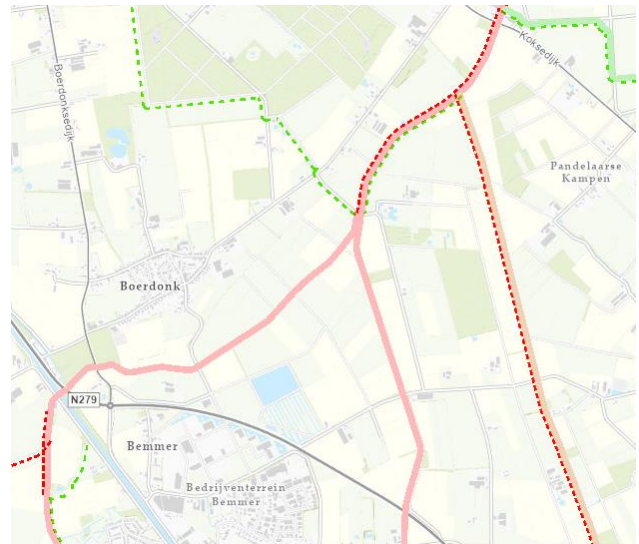
Afbeelding 5 - Begrenzing deelgebied 2

Projectopdracht

Water & klimaat

Door het plangebied lopen de waterlopen Aa, Boerdonkse Aa en Snelle Loop.

- 9,1 km beekherstel, R20 Verweven, gerealiseerd voor eind 2027.
- 4,8 km Ecologische Verbindingszone.
- Waterkwaliteit moet eind 2027 voldoen aan normen, waarbij we binnen het projectgebied niet op alle bronnen invloed hebben.
- Streven naar verhogen voorjaars-grondwaterstand met 10 tot 15 cm.
- In lopende project is uitgegaan van 50 meter brede zone langs de Aa, opgave voor overige 50 meter blijft dus een wens.
- Langs de gehele Aa is behoefte aan extra waterberging; hoeveel is nog nader te bepalen.

Afbeelding 6 - Opgave beekherstel deelgebied 2

In het plangebied zijn geen knelpunten op het gebied van wateroverlast (bij bijvoorbeeld hevige regenval).

Agrarisch toekomstperspectief

- Volgens gemeentelijke omgevingsvisie is grootschalige landbouw mogelijk.

Cultuurhistorie

- Zichtbaar maken cultuurhistorische elementen in het gebied.

Recreatie

- Versterken recreatieve structuren, wandelroutes.
- Recreatieve verbinding met Gemert.

Deelgebied 3 – 't Hurkske

Kartrekker: gemeente Meierijstad

Kenmerken van het gebied

Deelgebied 3 betreft de direct omgeving van 't Hurkske en wordt in grote lijnen begrensd door de Zuid-Willemsvaart en het Aa-dal, met Boerdonk en Keldonk als dorpen gelegen aan de rand.

Projectopdracht

Wateropgave

Door het plangebied loopt de Hurkse Loop.

- 1,1 km Ecologische Verbindingszone, gerealiseerd voor eind 2027.
- Streven naar verhogen voorjaars-grondwaterstand met 10 tot 15 cm.
- Waterkwaliteit moet eind 2027 voldoen aan normen waarbij we binnen het projectgebied niet op alle bronnen invloed hebben.
- Een aantal knelpunten in het watersysteem die mogelijk wateroverlast kunnen veroorzaken.

Agrarisch toekomstperspectief

Een aantal individuele agrariërs in dit gebied heeft de wens/behoefte om het areaal uit te kunnen breiden dan wel uit te ruilen om zo de bedrijfsvoering weer toekomstbestendig in te kunnen richten.

Cultuurhistorie

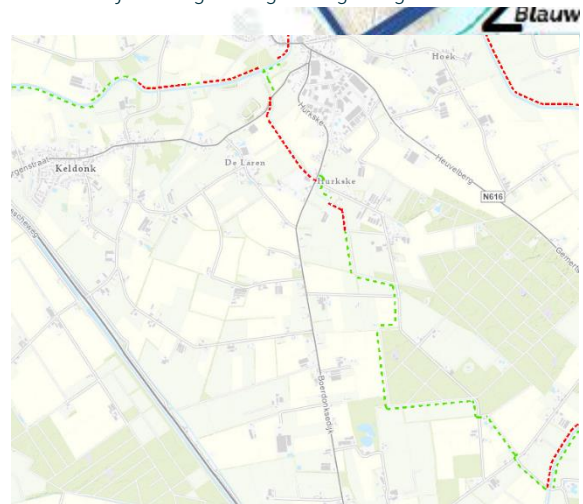
- Behouden historische grafvelden.

Mobiliteit

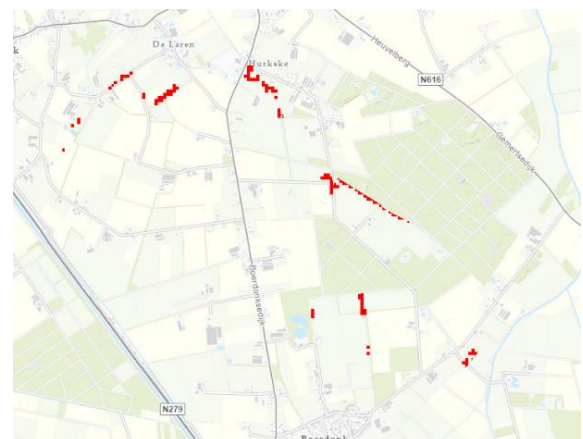
- Aanpassing N279 (provincie Noord-Brabant).

Afbeelding 7 - Begrenzing deelgebied 3

Afbeelding 8 - Opgave Ecologische Verbindingszone (EVZ)

Afbeelding 9 - Knelpunten wateroverlast

Deelgebied 4 – Erp

Kartrekker: waterschap Aa en Maas

Kenmerken van het gebied

Deelgebied 4 betreft het bovenstrooms van Erp gelegen deel van het beekdal van de Aa. Grofweg gelegen vanaf de Coxebaam tot aan de N616 (brug over de Aa). De Aa stroomt hier grotendeels door landelijk gebied. Dit landelijk gebied kent een landbouwkundig gebruik. Bij Erp ligt het te herontwikkelen Omnipark tegen de Aa aan.

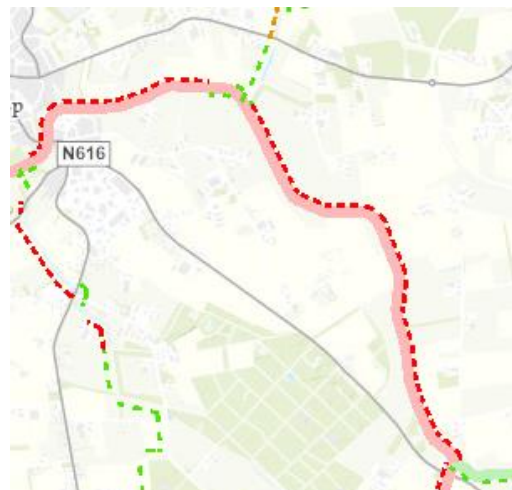
Afbeelding 10 - Begrenzing deelgebied 4

Projectopdracht

Wateropgave

Door het plangebied loopt de Aa.

- 5 km beekherstel, R6 Verweven, gerealiseerd voor eind 2027.
- 4,8 km ecologische verbindingszone aanleggen.
- Streven naar verhogen voorjaarsgrondwaterstand met 10 tot 15 cm.
- Waterkwaliteit moet eind 2027 voldoen aan normen waarbij we binnen het projectgebied niet op alle bronnen invloed hebben.
- Langs de gehele Aa is behoefte aan extra waterberging. Hoeveel is nog nader te bepalen.

Afbeelding 11 - Opgave beekherstel en EVZ

In het plangebied zijn geen knelpunten op het gebied van wateroverlast (bij bijvoorbeeld hevige regenval).

Recreatie

- Versterken recreatieve structuren.
- Omnipark Erp (100 m niet mogelijk), trekker van realisatie Omnipark is de gemeente Meierijstad, waterschap staat hiervoor niet aan de lat

Deelgebied 5 – Veghel e.o.

Kartrekker: waterschap Aa en Maas

Kenmerken van het gebied

Deelgebied 5 betreft de het beekdal van de Aa tussen Erp en de A50. De Aa passeert hierbij Veghel. Bovenstrooms van Veghel stroomt de Aa door landelijk gebied 't Ham en is een groot raakvlak met de ontwikkeling (verbreding) van de N279. Bij 't Ham is een waterbergingsgebied ingericht. Benedenstrooms van Veghel stroomt de Aa langs het natuurgebiedje de Aa-broeken waar deze al is ingericht als EVZ.

Projectopdracht

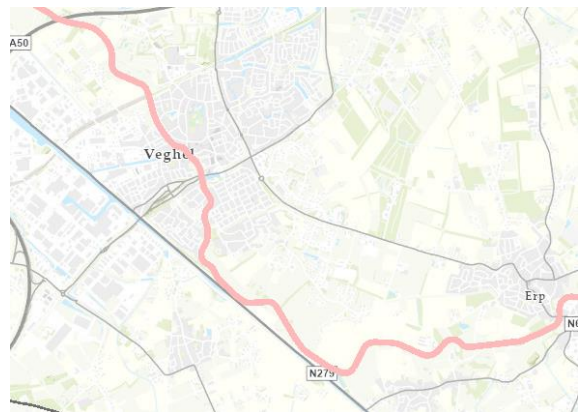
Wateropgave

Door het plangebied loopt de Aa.

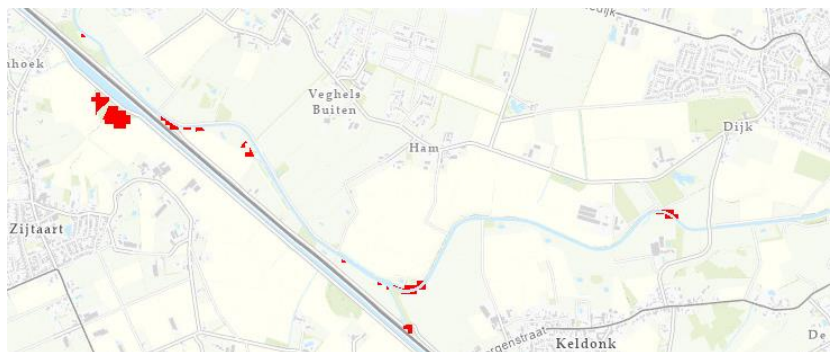
- 10 km beekherstel, R6 Verweven, gerealiseerd voor eind 2027.
- Er is nog circa 8 km EVZ-opgave langs de Aa. De Gecheckt moet worden of de poelen binnen de huidige EVZ-inrichting voldoen aan de inrichtingseisen van de prioritairere soorten. De waterstand van de Aa door Veghel is door de provincie, op verzoek van de gemeente Meierijstad, op 'hoog' teruggezet. Nagegaan moet worden of daar aanvullend nog maatregelen nodig zijn.
- Streven naar verhogen voorjaarsgrondwaterstand met 10 tot 15 cm (NB: in bebouwd gebied is dit lokaal wellicht niet mogelijk).
- De waterkwaliteit moet eind 2027 voldoen aan de normen waarbij we binnen het projectgebied niet op alle bronnen invloed hebben.
- Langs de Aa liggen een aantal plekken die wateroverlast kunnen ervaren.
- Langs de gehele Aa is behoefte aan extra waterberging. Hoeveel is nog nader te bepalen.

Afbeelding 12 - Begrenzing deelgebied 5

Afbeelding 13 - Opgave beekherstel

Afbeelding 14 - Opgave knelpunten wateroverlast

Recreatie

- Versterken recreatieve structuren.

Mobiliteit

Reconstructie van de N279.

Deelgebied 6 – Heeswijk Dinther

Kartrekker: waterschap Aa en Maas

Kenmerken van het gebied

Deelgebied 6 betreft het beekdal van de Aa ten zuiden van Heeswijk en Dinther. Aan de oostzijde wordt het gebied begrensd door de A50, aan de westkant door de Baron van den Bogaerdelaan.

Projectopdracht

Wateropgave

Waterbergingen voor hemelwaterafvoer uit stedelijk gebied.

Door het plangebied loopt de Aa.

- 4,6 km beekherstel, R6 Natuur, R6 Natuur, gerealiseerd voor eind 2027.
- Circa 4 km EVZ-opgave, dit betreft het traject tussen de Hulsakker tot aan de kasteelmeander.
- Circa 150 meter natuurvriendelijke oever (NVO) Biezenloop van Aa tot Zuidwillemsvaart.
- Streven naar verhogen voorjaarsgrondwaterstand met 10 tot 15 cm.
- De waterkwaliteit moet eind 2027 voldoen aan normen waarbij we binnen het projectgebied niet op alle bronnen invloed hebben.
- Langs de gehele Aa is behoefte aan extra waterberging. Hoeveel is nog nader te bepalen.
- Watergangen die in het plangebied op de Aa afwateren integraal betrekken bij het herstel van een natuurlijk watersysteem (kwaliteit en kwantiteit), het meer natuurinclusief maken van het watersysteem en het vertragen van de afvoer om verdroging in het voorjaar en de zomer tegen te gaan.
- Onttrekkingen uit het grondwater in het plangebied minimaliseren.

In het plangebied zijn geen knelpunten op het gebied van wateroverlast (bij bijvoorbeeld hevige regenval). Maar om 's-Hertogenbosch ('afvoerputje' van het regionale watersysteem) te ontlasten bij hevige regenval is het wel zaak om water zoveel mogelijk vast te houden in het bovenstrooms gelegen Aa-dal. Daarnaast willen we ook zo veel mogelijk water laten infiltreren.

Natuur

- Ecologische kwaliteit van de Aa versterken, onder meer op het gebied van vismigratie, flora en fauna onder water en oevers.
- Moerasbos realiseren

Afbeelding 15 - Begrenzing deelgebied 6

Afbeelding 16 - Opgave beekherstel

- Natte bloemrijke hooilanden aanleggen.
- Dynamiek van de Aa of nieuwe nevengeulen vergroten (steile oevers aan de buitenkant van een meander en zandige vlakke oevers aan de binnenkant).
- De zuidrand van de kern natuurinclusief inrichten, passend bij het beekdallandschap en toegankelijk voor diverse doelgroepen.
- Overgangen, gradiënten naar de hogere dekzandgronden herstellen (overgang van nat naar droog).
- Nieuwe doelsoorten bepalen (flora en fauna).
- Methode Kano toepassen: [KANO KansenAnalyse voor NatuurOntwikkeling \(Naturalis\)](#)

Klimaat

- In de kern van Heeswijk-Dinther elke druppel water vasthouden (in zaksloten, waterbuffers in tuinen, parkeerplaatsen en daken) en aan het grondwater toevoegen. Waar mogelijk in combinatie met andere opgaven als natuur, cultuurhistorie en recreatie.
- Laten meanderen van de Aa (oude historische meanders weer opzoeken), zo nodig met een fijnmazige vlechtende beek.
- De zuidrand van Heeswijk-Dinther klimaatadaptief inrichten.
- De CO₂-uitstoot in 2030 met 55% verminderen vergeleken met 1990. In 2050 moet de uitstoot van broeikasgassen met 95% afgenomen zijn.
- Opwek van duurzame energie door middel van zonne- en windenergie. In gebied Heeswijk-Dinther ligt er een initiatief voor een grootschalig zonnepark in combinatie met een teelt-ondersteunende voorziening aan de Boterweg. Bij vergunningverlening draagt dit initiatief voor 7 megawatt (MW) bij aan onze RES-opgave. Er wordt geen verdere potentie voor zon of wind op land gezien in het gebied Heeswijk-Dinther. Zon op (schuur)daken uiteraard wel.
- Aardgasvrij in 2050. Om aardgasvrij te worden moeten we overstappen naar andere manieren van verwarmen. Voor het gebied Heeswijk-Dinther is momenteel de meest kansrijke en betaalbare warmteoplossing de individuele hybride of all-electric warmtepomp. Er lijkt ook potentie voor aquathermie te zijn, maar deze warmtetechniek moet nog nader onderzocht worden en is momenteel nog niet betaalbaar. In de toekomst kunnen er nog andere kansrijke warmteoplossingen bijkomen. Pilot met aquathermie starten

Agrarisch toekomstperspectief

- Koppelkans maken tussen agrarische ontwikkelingen en KRW-opgave en dit borgen in de bestemmingsplanprocedure.
- Individuele ruimtelijke ontwikkelingen toetsen op meerwaarde gebiedsgerichte aanpak.
- Kansen voor ruimtelijke ontwikkeling verzilveren bij stoppende/omschakelende agrarische bedrijven.
- Bepalen welke agrarische bedrijfsvormen passend zijn en welke niet?
- VAB-beleid/handelingsperspectief/ja-mits.
- Vergroten bereidheid melkveehouderijbedrijven om water te bergen tegen vergoeding.

- Gebied aantrekkelijk en uitnodigend maken voor natuurinclusieve, regeneratieve of biologische bedrijven, met name melkveehouderij of bos- & lisdodde-boeren
- Nieuwe verdienmodellen ontwikkelen door het lokaal verkopen van producten, natuur- & landschapsbeheer, toerisme en waterberging.
- Samenwerken met burgerinitiatieven en natuurorganisaties in bijvoorbeeld agrarische natuurcollectieven en via *civil science* (bijv. IVN, knotwilgploegen, etc).
- Voedselproductie volgt peil, dus focus leggen op natte teelten en het verplaatsen van teelten die meer droge omstandigheden nodig hebben naar het middengebied van Bernheze.

Cultuurhistorie

- Versterken omgeving Kilsdonkse Molen/landgoed Zwanenburg.
- Herstellen historische/landschappelijke structuren.
- Behouden/versterken erfgoed en cultuurhistorische waarden.
- Geen zonneparken, tenzij
- Herstel van 'wallen' in het beekdallandschap, die van oudsher aanwezig waren om de kernen te beschermen tegen hoog water.
- Herstel van houtwallen en dergelijken.
- Gebouwen op onlogische plekken op termijn verwijderen.

Recreatie

- Versterken recreatieve structuren (wandelen/fietsen).
- Ruimte bieden voor dagrecreatieve én verblijfsrecreatieve (alleen op de hogere delen) functies als alternatief voor agrarische bedrijfsvoering.
- De Aa en omgeving meer beschikbaar maken voor recreatie die past bij het karakter van een natuurlijke beek: kanoën, suppen, zwemmen, schaatsen, vissen, laarzenpad en natuurvossen.
- Ontwikkelen van aantrekkelijke groene ommetjes vanuit de kern over vrij liggende wandelpaden

Verstedelijking

- In dit gebied ligt geen woningbouwopgave.
- Inzet nieuwe woonfuncties om gewenste beweging te krijgen? (zeer terughoudend)
- Kwaliteitswinst (sloop, landschappelijke inpassing).
- Indien sportpark verplaatst dan veel ruimte geven aan het bij het landschap passende groene beweegruimte, natuurinclusief, klimaat adaptief en circulair bouwen.
- In de zuidrand van de kern het beekdallandschap meer leesbaar maken.
- In de kern meer zichtbaar maken dat de kern een relatie heeft met de Aa (en de Leijgraaf), doorzichten, waterberging, type beplanting die verwijst naar de beek etc.
- Zie beschrijving van het gebied in de [gebiedsvisie bebouwingsconcentraties](#) (blz 78 en 79).

Gezondheid

- Versterken van aantrekkelijke groene gezonde structuren vanuit de kern, naar de Aa en omliggende natuurgebieden voor wandelen, fietsen en dergelijke.
- Ontwikkelen van groene gezonde cirkel rondom de kern van Heeswijk-Dinther (1 km), waar overlast van bedrijven wordt beperkt en groen en gezondheid primair worden.
- (Vrijwel) Geen gewasbeschermingsmiddelen in het Aa-dal, mede in verband met de KRW
- Zwemmen mogelijk maken in de Aa, dus versnellen van de afbouw van riooloverstort in Heeswijk-Dinther, door het aansluiten van schoonwaterriool te verplichten of nog beter, via zaksloten, wadi's het water laten inzijgen in de bodem.
- Beweegruinte creëren voor bijvoorbeeld kanoën, suppen, roeien in de Aa, Denk ook aan schaatsen in ondergelopen weilanden
- Gezond eten en ontmoeten stimuleren: pluktuinen, voedselbossen, Herenboeren, maar ook lokaal gezond voedsel aanbieden in restaurants en verkooppunten.
- Zwemplas tevens waterberging realiseren.

Inclusiviteit

- Prikkelvrije zones creëren, in de zuidrand van de kern en naar de Aa.
- Toegankelijk bevorderen voor mensen met een beperking.
- Toegankelijk bevorderen voor ouderen, het recreatieaanbod hierop aanpassen.
- Burgerinitiatieven die passen bij de klimaat- en natuurdoelen (meer) ruimte geven.
- Samen doen in de buitenruimte, zodat doelgroepen elkaar leren kennen en respecteren

Circulariteit

- Bij de inrichting van het watersysteem de 50% doelstelling – het verminderen van abiotische grondstoffen in 2030 - meenemen (zie grondstoffenakkoord).
- Nieuwe gebouwen in het Aa-dal versneld circulair en natuurinclusief bouwen. Bijvoorbeeld door het gebruiken van materialen die in de directe omgeving beschikbaar zijn zoals hout, lisdodde en stro. Zodat zichtbaar wordt dat de gebouwen een circulaire en natuurinclusieve uitstraling hebben die onderscheidend is en het Aa-dal typeert.
- Afvalstromen in het beekdal circulair inrichten. Bijvoorbeeld door het maaisel van bermen en natuurgebieden beschikbaar maken voor oesterzwamteelt of te laten composteren om het organische stofgehalte in tuinen en landbouwgronden te vergroten (Aa-dal compost als streekproduct?).

Mobiliteit

- Geen nieuwe wegen en waar mogelijk saneren of onttrekken aan doorgaand verkeer.
- Ontvlechten, zodat wegen alleen voor fietsers en wandelaars beschikbaar komen, met uitzondering van bestemmingsverkeer.
- Snelfietsroute Veghel-'s-Hertogenbosch (actualiteit achterhalen).
- Geluidshinder N279 verminderen (bijvoorbeeld met een moerasbos ten noorden van de N279).

Deelgebied 7 – Kameron

Kartrekker: gemeente Bernheze

Kenmerken van het gebied

Deelgebied 7 betreft de omgeving van het Kasteel Heeswijk en het beekdal van de Aa. Het totale gebied is ongeveer 450 hectare groot.

Al geruime tijd worden er in dit gebied gesprekken gevoerd met agrariërs en andere grondeigenaren, ZLTO, Waterschap Aa en Maas, Brabants Landschap en de provincie. Uit die gesprekken komen een aantal opgaven, of doelen, naar voren die met een gebiedsproces als dit opgepakt kunnen worden.

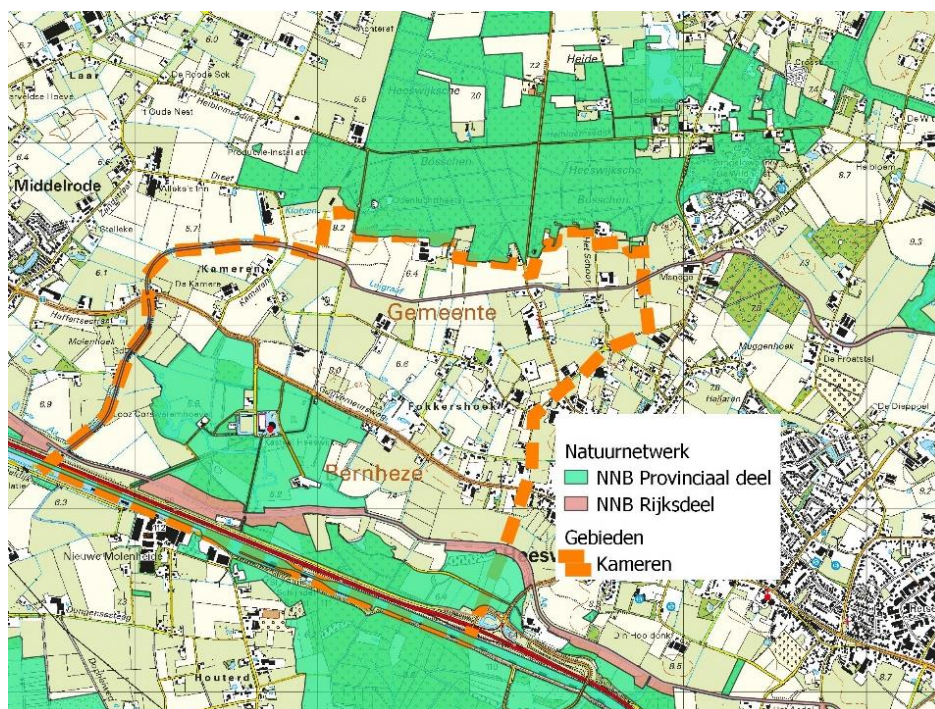
In het gebied zijn vijf melkveehouderijen. Sommigen met een akkerbouwtaak. Ook is er een vleeskalverenhouder. Enkele andere ondernemers zijn gestopt met het houden van dieren. Zij verhuren hun land of hebben een akkerbouwbedrijf.

Er zijn twee eigenaars met veel grond, namelijk de erven van Baron Van den Bogaerde Van Ter Brugge en Brabants Landschap. Beide grondbezitters hebben zowel natuur, bos en agrarisch gebruikte gronden.

De huiskavels van de melkbedrijven zijn in bijna alle gevallen te klein. Vergroten is niet mogelijk, omdat de huiskavels tegen elkaar aan liggen. De melkveehouders hebben veldkavels op 2 km afstand en meer. Grond aankopen is bijna onmogelijk; de gronddruk is hier hoog.

Afbeelding 17 - Begrenzing deelgebied 7

Afbeelding 18 - Natuurnetwerk omgeving Kameron

Projectopdracht

Wateropgave

Door het plangebied loopt de Aa.

- 1,7 km beekherstel, R6 Natuur, gerealiseerd voor eind 2027.
- 1,7 km EVZ, prioritaire doelsoort kamsalamander
- Streven naar verhogen voorjaarsgrondwaterstand met 10 tot 15 cm.
- Waterkwaliteit moet eind 2027 voldoen aan de normen waarbij we binnen het projectgebied niet op alle bronnen invloed hebben.
- Langs de gehele Aa is behoefte aan extra waterberging; hoeveel is nog nader te bepalen.

Afbeelding 19 - Opgave Beekherstel

In het plangebied zijn geen knelpunten op het gebied van wateroverlast (bij bijvoorbeeld hevige regenval).

Agrarisch toekomstperspectief

Natuurinclusieve landbouw wordt vaak als toekomstbestendige doelstelling voor de agrarische sector aangemerkt. Maar wat natuurinclusief dan precies is, is vaak nog de vraag. De Provinciale Staten van Noord-Brabant hebben eind 2020 een [Handreiking Natuurinclusieve Melkveehouderij](#) vastgesteld op basis waarvan melkveebedrijven zich kunnen uitzonderen van de regel om ammoniak-reducerende stalsystemen te realiseren. In Kameren stellen we ons ten doel om de melkveebedrijven naar natuurinclusiviteit te ontwikkelen: maximaal 2 GVE/ha en 1000 punten score (inclusief weidegang).

In de handreiking zitten diverse indicatoren die positief inwerken op maatschappelijke doelen zoals biodiversiteit, het beperken van broeikasgas- en ammoniakemissies en groenblauwe dooradering.

Bij het bereiken van die score hoeven de agrarische bedrijven geen stalaanpassingen te doen om ammoniakemissie te reduceren.

Individueel kan een bedrijf ervoor kiezen om nog verder te gaan conform de [Brabantse Biodiversiteits Monitor](#) (BBM).

Landschap, biodiversiteit en cultuurhistorie

In het Nationaal Programma Landelijk Gebied wordt in 2050 10% groenblauw als doel gesteld. Dat betekent dat 10% van het oppervlak van het gebied minus het oppervlak van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) voorzien moet zijn van een groenblauwe dooradering. In Kameren is dit oppervlak ongeveer 34 hectare: 10% van 340 ha (450 hectare minus 110 hectare). Het percentage groenblauwe dooradering nu voor Kameren zal nog moeten worden bepaald. De groenblauwe dooradering kan bestaan uit bijvoorbeeld uit houtwallen en houtsingels, bomenrijen, poelen, botanische weiderand of insectenrijk grasland.

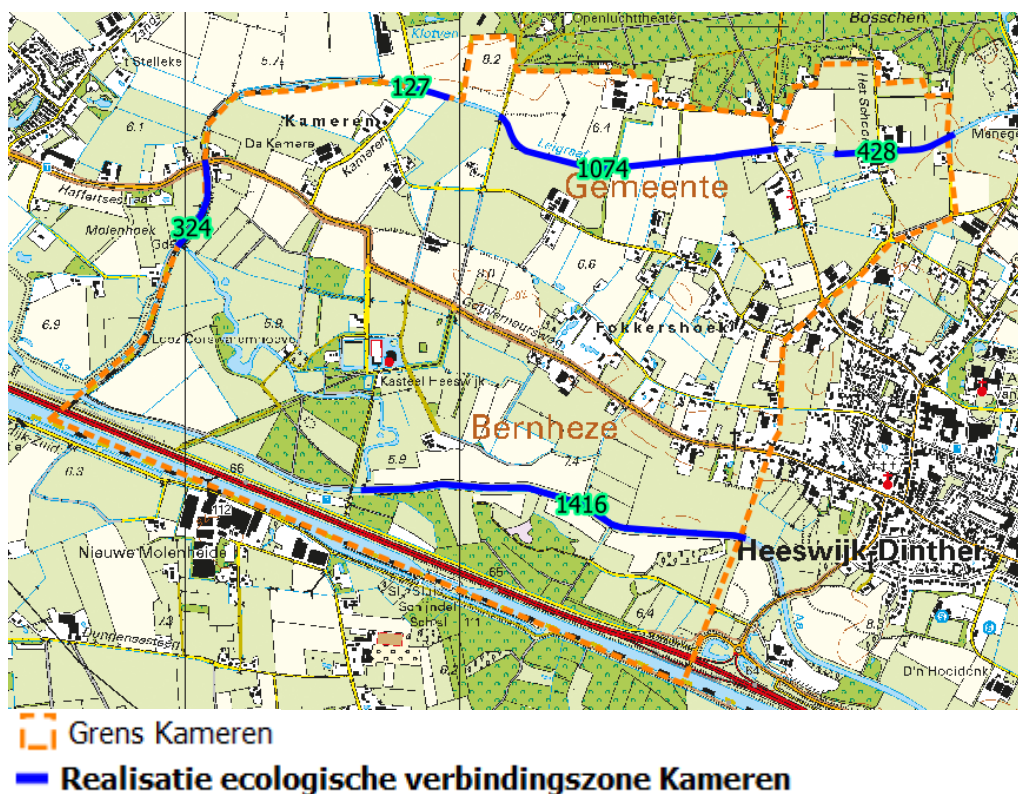

Het in Kameren na te streven minimale percentage groenblauwe dooradering in 2030 zal nog samen met de partners moeten worden bepaald.

In Kameren voegen we ecologische verbindingen (EVZ) langs de Aa en de Leijgraaf toe als element dat meetelt voor het percentage groenblauwe dooradering. De EVZ's langs de Aa en de Leijgraaf moeten nog worden afgerond. De resultaatsverplichting in 2027 is dat afgerond 3400 strekkende meter EVZ moet zijn gerealiseerd met een gemiddelde breedte van 25 meter. In afbeelding 19 is ingetekend waar de EVZ's gerealiseerd moet worden.

Vanuit de wateropgave is de ambitie is om 1,4 km beekherstel langs de Aa te realiseren, R6 Natuur, gerealiseerd voor eind 2027. Minimaal zou er 50 meter extra ruimte voor de hele Aa moeten zijn om meer natuurlijke dynamiek en stroming te creëren. Het waterschap heeft een breedte van 100 meter ruimte voor de Aa als wensbeeld gesteld, zodat er een klimaatrobuuste beek kan worden gerealiseerd.

In afbeelding 19 is het traject voor beekherstel in Kameren ingetekend. Ook deze oppervlakte telt mee in het percentage groenblauwe dooradering.

Afbeelding 20 - Gewenste ecologische verbindingszone Kameren

Bij de landschappelijke component in het proces worden erfgoed en cultuurhistorie gebruikt als uitdaging om creatief te denken: hoe was het in het verleden en hoe kunnen we - met dat in ons achterhoofd - een moderne oplossing vinden voor het versterken van het landschap? Het oude karakter van het landgoed speelt daarin bijvoorbeeld een rol.

Het versterken van erfgoed en de cultuurhistorie is dan ook een bouwsteen en meekoppelkans bij de gebiedsontwikkeling en richt zich met name op de ruimtelijke cultuurhistorische waarden in het landschap in de vorm van landschapselementen en biodiversiteit (teelt oude gewassen).

Verdienvermogen agrarische ondernemers

Uitgangspunt is dat bij deelname van agrarische bedrijven minimaal het verdienvermogen van de agrarische ondernemers gelijk moet blijven. Dat kan afzonderlijk berekend worden bij de thema's die hiervoor zijn genoemd (wateropgave, agrarisch toekomstperspectief en groenblauwe dooradering). Maar het kan ook als optelling bij de maatregelen voor de verschillende opgaven.

Recreatie

De doelstelling is om de lengte van fiets- en wandelmogelijkheden door dit gebied minimaal te handhaven.

Circulariteit

Voor de landbouw zit de circulariteit in natuurinclusieve landbouw.

Integraal plan

Het gebiedsproces loopt niet langs een stramien van op te leveren producten. In Kameren start een gebiedsproces waar gebiedspartners, overheden (gemeente, waterschap en provincie), natuurorganisaties (Brabants Landschap) en boeren en overige grondeigenaren, op een gelijkwaardig niveau werken aan een integraal gebiedsplan voor het gebied.

Een integraal plan is een plan voor een toekomstbestendig gebied met daaraan gekoppeld maatregelen en doelen die op elkaar zijn afgestemd. Omdat maatregelen voor het ene thema afgewogen zijn ten opzichte van de andere thema's, ontstaat een plan dat optimaal is voor het gebied. De financiering van de uitvoering maakt onderdeel uit van het gebiedsplan. Als alle gebiedspartners achter het plan staan, wordt de fase van uitvoering gestart.

Voordat de planuitwerking van start gaat, moet het gebiedsproces vormgegeven worden. Die vorm wordt in een procesaanpak beschreven. Hierin staan de doelen van het proces en de manier waarop het proces doorlopen wordt: hoe gaan we met elkaar om? Alle gebiedspartners moeten akkoord zijn met de procesaanpak. Het vergt tijd om dat voor elkaar te krijgen, wat al onderdeel is van het proces. Deze stap is nodig om een basis van vertrouwen te maken; helaas is het vertrouwen op dit moment ver te zoeken.